

IZ OSNUTKA KODEKSA SAMOUPRAVLJAVCEV JUGOSLAVIJE,
OB PRIPRAVAH NA II. KONGRES SAMOUPRAVLJAVCEV

MI SAMOUPRAVLJAVCI JUGOSLAVIJE

upravno socialistično družbo na podlagi dosedanjih pridobitev pri ekonomskem in političnem osvobajanju delavskega razreda in delovnih ljudi ter na podlagi naše potrebe, da te pridobitve utrdimo in samoupravne družbene odnose razširimo na celotno področje družbenega dela in vse družbene zadeve, imamo neposredni interes, da naš nadaljnji boj za lastno osvoboditev in za osvoboditev celotne družbe razredne omejenosti postane naše lastno delo.

V tem vidimo glavno poročstvo za uresničevanje naših teženj:

— za nadaljnji razvoj takšnih proizvodnih odnosov, v katerih bodo rezultati dela svobodno združenih proizvajavcev pod našo zavestno kontrolo služili osvobajanju dela in človeka;

— za stalni napredek v razvoju družbe, v kateri se naša družbena moč ne odtuja v obliki osamosvojenosti politične sile, za takšne politične odnose, v katerih so družbene in upravne funkcije dostopne tako proizvajalcu kot občanu;

— za hitrejšo odpravljanje razredne delitve dela na umsko in fizično, na upravljanje; za združitev produktivnega materialnega dela in ustvarjalne misli; za integracijo dela v materialni proizvodnji, izobraževanju, znanosti, zdravstvu, za enotnost človekovega dela kot celote;

— za premagovanje vseh odnosov eksploatacije, posledic meznega dela, zaslužnjenosti in tlačanja, strahu, prisile, socialne in eko-

nomske negotovosti, saj je značilnost vsega tega, da ima človek tak položaj, ki ni vreden človeka, za takšno usmerjanje družbenih odnosov, v katerih bi postal človek največja potreba človeka.

Zavedajoč se rezultatov pa tudi meja, težav in nasprotovanj nadaljnjemu razvoju samoupravljanja, zavedajoč se tega da razvitejšega samoupravljanja nihče ne more prinesiti od zunaj, temveč da se moramo zanj boriti z lastnim delom in ravnanjem, prepričani da smo glede na svoj družbenoekonomski položaj edini sposobni dati takšno družbeno pobudo, ki bo neodtujljivo pravico do samoupravljanja naredila za splošno prakso družbe, kot eno od sredstev v boju za razvoj svobodnega in združenega dela, kot akt najširšega družbenega dogovora in našega samoupravnega sporazumevanja.

SPREJEMAMO KODEKS SAMOUPRAVLJAVCEV JUGOSLAVIJE

I. člen

(Človek kot najvišja vrednost samoupravne skupnosti)

Mi, samoupravljalci, bomo s svojimi akcijami in z ravnanjem zagotovili, da bo v proizvodnih odnosih in pri delitvi, pri organiziranju dela in družbe, pri odločanju o vsakodnevnih medsebojnih odnosih, pomenil človek človeku vselej najvišje bitje, da bodo njegove človeške in samoupravne pravice ter osebna sreča najvišji cilj vseh naših akcij in našega boja.

S svojim delom, samoupravljanjem, opredeljevanjem odnosov v delitvi, s svojim osebnim zavzemanjem bomo uveljavljali takšne odnose in takšen način ter organizacijo proizvodnje in družbe, v kateri nobenemu posamezniku ne bo možno odvzeti rezultatov njegovega sodelovanja pri delu — niti s pomočjo dominacije, eksploatacije — ali na katerikoli način prisvajati rezultate tujega dela.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Medtem, ko so sadovnjaki po dolini popolnoma zatajili, je sadje na Mirošanu lepo obrodilo. Kljub sedemnajstkratnemu škropljenju niso mogli prikriti sledov muhastega leta

Ogledali smo si s pospeševalci nasad novih sort hmelja inštituta v Gotovljah

Izkoristili smo trenutek pred pričetkom del nove izmene na enem od 45 obiralnih strojev, ki že končujejo obiranje v dolini

Informacija o delu samoupravnih organov

10. SEJA ODBORA ZA SPLOŠNE ZADEVE

je bila 7. julija 1972. Obravnavali je naslednje zadeve:

V prvi točki je sprejel poročilo o izvedbi sklepov zadnje seje.

V drugi točki dnevnega reda je tov. Wagner Marija, referent za izobraževanje, informirala odbor: 1. o programiranih sredstvih za izobraževanje, ki se formirajo po gospodarskem načrtu podjetja, 2. o podrobnejšem programu izobraževanja, ki ga je sprejela kadrovska komisija podjetja in 3. o predlogu, katere iz-

obraževalne naloge naj bi se financirale iz sredstev, ki se združijo na ravni podjetja, in katere v samostojni organizaciji združenega dela iz sredstev, s katerimi le-te razpolagajo.

Po razpravi sprejme odbor navodilo za financiranje izobraževalnih nalog v letu 1972 v breme sredstev podjetja, oziroma v breme sredstev samostojnih organizacij združenega dela.

Vse temeljne organizacije združenega dela izločajo sredstva za izobraževanje v breme tekoče skupne porabe v višini 1,5 % od

izplačanih zaslužkov stalnih delavcev (zaslužek, ki je osnova za udeležbo v sredstvih za osebne dohodke iz dobička po 61. členu Pravilnika o delitvi osebnih dohodkov).

Tako formirana sredstva se uporabljajo:

- za skupni izobraževalni program 0,90 %,
- za izobraževalni program vsake TOZD 0,50 %,
- za prispevek po družbenih sporazumih z občino Žalec in Radlje 0,10 %.

Temeljne organizacije združenega dela v občinah, ki nimajo obveznosti po družbenih sporazumih, ostanejo ta sredstva (0,10 odstotka) za njihove izobraževalne programe.

1. Iz 0,90 % sredstev se financira skupni izobraževalni program podjetja, in sicer:

- a) dopolnilno izobraževanje vodilnih, vodstvenih in strokovnih delavcev,
- b) izredni študij delavcev,
- c) uvajanje pripravnikov,
- č) štipendiranje.

Področen izobraževalni program je že sprejela komisija za kadre podjetja.

2. Iz 0,50 % sredstev, ki ostanejo temeljni organizaciji združenega dela, se financirajo naslednje naloge:

- a) izobraževanje delavcev na izvajalskih delovnih mestih, in to:

- tečaji za interno kvalifikacijo,
- dopolnilno izobraževanje delavcev v skupnih službah in osnovni proizvodnji,

- b) tečaji za varnost pri delu,
- c) tečaji za prvo pomoč,
- č) tečaji za civilno zaščito,
- d) tečaj za družbeno usposabljanje,

- e) izobraževanje kooperantov in štipendiranje otrok kooperantov v Kmetijstvu Šmarje,
- f) učni pripomočki pri internem izobraževanju,
- g) potni stroški in dnevnice dopolnilnega izobraževanja vodstvenih in strokovnih delavcev.

3. Temeljna organizacija združenega dela Kooperacija Žalec formira v breme sredstev skupne porabe sredstva za izobraževanje kooperantov, in to:

- štipendiranje otrok kooperantov na poklicnih kmetijskih šolah in kmetijskih tehničnih šolah,

— tečaje za kooperante.

Sveti temeljnih organizacij združenega dela sprejmejo svoj podrobnejši program za uporabo sredstev pod točko 2. in 3.

Programirana sredstva za skupni izobraževalni program podjetja in program temeljnih organizacij združenega dela so maksimalna in se ne smejo prekariti.

V tretji točki so obravnavali predlog, da se 74. člen Pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, ki ureja izplačevanje dnevnice za službeno potovanje v inozemstvo, spremeni in prilagodi veljavni republiški uredbi.

Sprejet je bil sklep, da se navedeno določilo pravilnika uskladi z veljavno uredbo in začne postopek za spremembo pravilnika.

V četrti točki je tov. Goršek Andrej, predsednik komisije za organizacijo srečanja članov delovne skupnosti 22. julija, poročal o izvršenih pripravah in predračunu stroškov. Ugotovilo se je, da planirana sredstva v skladu skupne porabe za te namene v višini 67.700 din ne zadoščajo, predvsem zaradi večjega števila 10-letnikov za nabavo ur, višje cene, večjih stroškov za prireditveni prostor itd. Z upoštevanjem, da se bo nabavljeni les in drug material po končani prireditvi vnovčil, še vedno primanjkuje ca. 20.200 din.

V razpravi je odbor dal priporočilo za izvedbo srečanja s čim manjšimi stroški. Manjkajoča sredstva pa se pokrijejo iz sklada skupne porabe podjetja, postavka — nerazporejena sredstva.

Odbor je sprejel priporočilo: 1. da se že nabavljen les za ureditev prireditvenega prostora ne proda, temveč obdrži na zalogi v DE Gozdarstvo, ki bi ga vsako leto proti določeni najemnini lahko koristili, 2. da se zemljišče prireditvenega prostora odkupi ali zamenja in 3. da se začetek srečanja prestavi iz dopoldanskega časa na popoldan ob 14. oziroma 15. uri.

18. SEJA ODBORA ZA POSLOVNE ZADEVE

je bila 24. julija 1972.

V prvi točki je odbor ponovno razpravljal o pogodbi s tovarno Etol iz Celja za proizvodnjo jagodičevja. Tov. Križnik Veljko je informiral odbor o končnem be-

(nadaljevanje s 1. strani)

Naša dolžnost in pravica je, da ustvarjamo ekonomske in socialne pogoje za razvoj tistih sposobnosti, ki jih posamezniki imajo, da stalno zagotavljamo vsestranski razvoj delovnih in ustvarjalnih sil ter potreb ljudi, da usklajujemo nasprotja med posameznikom in družbo, med osebnimi in družbenimi interesi, da med seboj razvijamo take humane odnose in ustvarjamo takšne skupnosti, v katerih bomo uresničili svojo polno osebno in družbeno svobodo.

2. člen

(Delo kot merilo družbenega položaja. Delitev po delu in rezultatih dela. Pravica do dela)

V samoupravni družbi, ki jo gradimo, pomeni delo in rezultati dela osnovo družbenega položaja človeka, osnovo upravljanja z zadevami združenega dela in z družbenimi zadevami.

Delo ter rezultati živenga in minulega dela so kriterij delitve dohodka.

Pri uporabi načela delitve po delu upoštevamo kot osnovno družbeno priznanc delo.

S svojim vsakodnevnim delom, z odločanjem, s svojo celotno družbeno akcijo se bomo v skladu z možnostmi zavzemali za elemente delitve po potrebah na področju izobraževanja, zdravstvenega varstva, otroškega varstva in na drugih področjih, kjer mora priti do veljave naša samoupravljalvska solidarnost.

Pri delitvi po delu in rezultatih dela izhajamo iz tega, da le-ta ne pomeni samo družbeno priznanega dela, temveč da upošteva tudi določeno učinkovitost uporabe družbenih sredstev, da bi tako zagotovili skupno družbeno reprodukcijo.

S pomočjo družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov bomo prišli do skupnih kriterijev in okvirnih meril delitve.

Za nas je nedotakljivo načelo, da ima vsakdo pravico svobodno izbirati delovno mesto in mesto prebivanja, da se svobodno odloča o poklicu in da mu gre mesto, ki ustreza njegovim sposobnostim.

Zagotavljanje pravice do dela in omogočanje konkurence po sposobnostih je dolžnost nas in naših organizacij oziroma celotne družbe. Ustvarjanje možnosti za polno zaposlenost je naša dolžnost.

Pravica do osebnega dela s sredstvi za delo v zasebni lastnini je element družbene reprodukcije; priznavamo ga v obsegu, ki ne ruši osnovnih samoupravnih odnosov in ne ogroža našega osnovnega cilja — osvoboditve dela.

(Nadaljevanje z 2. strani)
sedilu pogodbe, ki je bila sprejeta s predstavniki Etola na razgovorih 21. 7. 1972 in o spremembah v pogodbi glede na sklep 17. seje odbora, ki je pogodbo že potrdil pod določenimi pogoji.

Pogodbene obveznosti po posameznih točkah pogodbe izvršujejo: DE Kooperacija, DE Kmetijstvo Šmarje, DE Sadjarstvo Mirosan in nabavno-prodajni oddelek.

V drugi točki dnevnega reda je tov. Križnik Veljko informiral odbor o pripravah za ustanovitev konzorcija investitorjev za nastop pred Mednarodno banko za obnovo in razvoj. Naloga konzorcija je, da izdela enoten investicijski projekt za proizvodnjo in predelavo krme, mesa in mleka na tržnih kmetijah in družbenih obratih.

Veljka Križnika, gl. direktorja, za namestnika pa Zvoneta Pelikana, pom. gl. direktorja.

V drugi točki je odbor obravnaval naslednje zadeve:

1. Odobri se dodatna naložba pri lopah za obiralne stroje za dograditev sanitarij in napeljavo vodovoda. Ti stroški se obravnava kot dodatno delo k že odobrenemu investicijskemu objektu.

2. Predlaga se DSP, da sprejme sklep o včlanitvi podjetja v Fond za unapredjenje proizvodnje i plasmana stoke i stočnih proizvodov («STOFO»), in da glavni direktor podpiše sporazum.

19. SEJA ODBORA
ZA POSLOVNE ZADEVE
je bila 3. avgusta 1972.

1. Obravnava polletnega obračuna proizvodnje.

mi, ki jih zdaj že (3) stvarno lahko predvidevamo za II. polletje 1972.

2. Na tej podlagi vse SOZD izdelajo rebalans letnega gospodarskega načrta tako, da se za I. polletje upoštevajo dejansko doseženi rezultati (po periodičnem obračunu), za II. polletje pa planska predvidevanja, upoštevaje stvarne planske predpostavke za to polletje. Rebalans plana mora vsebovati tudi utemeljitve ev. odstopanj od prvotnega načrta.

3. SOZD MESNINE, MLEKO, VITAL, KMETIJSTVO ŠMARJE in SADJARSTVO MIROSAN morajo posebno izdelati analize vzrokov poslovanja v I. polletju in določiti ukrepe za izboljšanje poslovanja v II. polletju ter določiti, kdo je za izvedbo posameznega ukrepa osebno odgovoren.

4. Rezultate polletnega poslovanja, rebalans plana in ukrepe za izpolnitev plana je treba obravnavati na svetih SOZD in o tem informirati vse člane delovne skupnosti na zborih do konca avgusta 1972.

5. Za izvedbo tega sklepa so osebno odgovorni direktorji SOZD. Naloge pod 1., 2., 3. morajo biti izvršene v času od 7. 8. do 12. 8. 1972 in rebalansirani plani dostavljeni ekonomsko-analitskemu oddelku v torek, 15. 8. 1972.

6. Ekonomsko-analitski oddelk je dolžan takoj izdelati analizo realnosti toliko povečanja zalog v posameznih SOZD.

7. Interna banka mora do avgusta izdelati predlog limita obratnih sredstev za vsako SOZD in predlog internih obrestnih mer za letošnje leto.

8. Interna banka mora takoj izpeljati prenos zaračunanih zamudnih obresti v dobro SOZD.

9. Pripraviti je treba predlog za prenos zaračunavanja zamudnih obresti na SOZD s 1. 1. 1973 in določiti naloge SOZD in naloge saldakonta pri tem.

10. Elektronsko-računski oddelk mora zagotoviti s 1. 1. 1973 evidenco dolžnikov po SOZD.

11. Odslej so vse SOZD dolžne izdelati mesečne bruto bilance za vsak mesec v roku 20 dni.

Za izvršitev te naloge so disciplinsko odgovorni računovodje SOZD.

12. Na podlagi rezultata bruto bilance za avgust v primerjavi z rebalansiranim letnim gospodarskim načrtom bo odbor za poslovne zadeve pregledal poslovanje SOZD in sklepal o zahtevi, da tiste SOZD, ki ne bodo dosežale planiranega rezultata, znižajo vrednost obračunske osnove OD.

2. Odbor je razpravljal o informaciji, ki je bila objavljena v listu Večer, da potekajo razgovori

o formiranju OZD Biotehnične fakultete pri Univerzi v Ljubljani, katere član naj bi bil tudi Hmeljarski inštitut v Žalcu. Odbor je kritično obravnaval to informacijo, ker predstavniki inštituta niso o tem obvestili podjetja kot soustanovitelja Inštituta za hmeljarstvo v Žalcu.

Odbor je s tem v zvezi sprejel naslednje stališče:

Odbor za poslovne zadeve je sprejel stališče, da je podjetje kot saustanovitelj in sofinancer Inštituta za hmeljarstvo v Žalcu izredno zainteresiran za delo inštituta in njegov nadaljnji razvoj in smatra, da Inštitut za hmeljarstvo ne more brez soglasja Kombinata sprejeti sklep o včlanitvi v OZD Biotehnična fakulteta pri Univerzi v Ljubljani. Podjetje pa podpira sodelovanje med inštitutom in OZD Biotehnična fakulteta na strokovnem področju. Zavzeto stališče je v pisni obliki posredovati Inštitutu za hmeljarstvo v Žalcu in hkrati zahtevati podrobnejšo informacijo o razgovorih, ki so jih v tej zvezi vodili.

3. Kmetijski inštitut Slovenije — Center za pospeševanje kmetijstva, organizira 10-dnevno strokovno ekskurzijo v Francijo. Odbor sklene, da se te ekskurzije udeležijo Veljko Križnik.

4. Tov. Zvone Pelikan je informiral odbor o dosedanjem delu pri raziskavah termalne vode v Podlogu. Geološki zavod iz Ljubljane je z vrtno dosegel globino 400 m. Obstajajo določene indikacije, da izvir termalne vode obstoja, zato se predlaga nadaljnje vrtnanje do globine 600 m, za kar pa bi bilo potrebno zagotoviti nadaljnjih 100.000 din. V razgovoru s predstavniki občine bi občina iz kmetijskega sklada prispevala za nadaljnje raziskave 40.000 din, obstaja pa možnost za 50-odstotno financiranje iz sklada Borisa Kidriča.

Odbor sprejme stališče, da se z raziskavami termalne vode v Podlogu nadaljuje do višine stroškov, ki jih prispeva občina iz kmetijskega sklada, čimprej pa se naj uredi financiranje iz sklada Borisa Kidriča za 50-odstotno financiranje teh raziskav.

5. Po informaciji v solidarnosti akciji za zbiranje pomoči za ublažitev posledic katastrofalnih poprav v Pomurju, katero je obrazil tov. Karel Kač, odbor sprejme naslednja priporočila:

— Delavskemu svetu podjetja se predlaga, da se iz sklada skupne porabe odobri pomoč Pomurju v višini 10.000 din.

— Vsi zaposleni v podjetju naj prispevajo 4-urni zaslužek za pomoč Pomurju in se apelira na vodstvo DE/O, da na prihodnjih sestankih kolektivov dosežejo so-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Ni daleč čas, ko bodo tudi v predelavi Vital v Mestinju prešli na moderne stroje in sodoben notranji promet

Osnovne naloge konzorcija bodo:

izdelava enotnega in celovitega investicijskega projekta, koordiniranje in racionaliziranje investicijskih rešitev, razvijanje in modernizacija živinoreje na tržnih kmetijah, razvijanje in modernizacija živinoreje na družbenih farmah in proizvodnje v industriji krme, mleka in mesa, skupen nastop pred Mednarodno banko za obnovo in razvoj.

V naši informaciji, ki smo jo Zbornici že dostavili, smo predvideli preusmeritev kmetij na področju našega podjetja in naših dolgoročnih dobaviteljev mleka in živine, izgradnjo nove mešalnice krmi, rekonstrukcijo mlekarne, povečanje hladilnic v klavnici in modernizacijo farm.

Podjetje mora nositi pripravljalne stroške ne glede na uspeh akcije. Po razpravi odbor sprejme naslednje sklepe:

— Pristopamo kot soustanovitelji k investicijskemu konzorciju za skupen nastop pred Mednarodno banko za obnovo in razvoj.

— Vse finančne oziroma kreditne posle, ki bodo izhajali iz skupnega projekta, poverjamo Ljubljanski banki.

— Do ustanovitve konzorcija poverjamo pripravljalna dela za ustanovitev konzorcija Gospodarski zbornici SR Slovenije.

— Za predstavnika našega podjetja v iniciativni grupi pri Gospodarski zbornici imenujemo

Glavni direktor tov. Veljko Križnik je podal obrazložitev polletnega obračuna poslovanja za podjetje in za posamezne delovne enote in obrate posebej.

Analiziral je objektivne in subjektivne vzroke za nedoseganje planiranega dohodka in čistega dohodka. Povečani materialni stroški poslovanja, stroški storitev, izredno naraščanje obresti in bančnih provizij, povečani OS in stanovanjski prispevek, stroški tekoče skupne porabe, kakor tudi zoženje razlik med nabavnimi cenami surovin in zamrznjenimi prodajnimi cenami v nekaterih DE (ME, ML, VI, MK, GO, ZH, komercialne enote), so objektivno pogojili rezultat poslovanja, kot ga izkazuje polletni obračun.

Ugotavlja se tudi povečanje zalog, zlasti zaloge trgovskega blaga. Zaznana odobritev investicijskih kreditov je povzročila tudi začasno večjo porabo obratnih sredstev, s tem pa angažiranje dragih kratkoročnih kreditov.

V razpravi so se tudi kritično obravnavale subjektivne slabosti v posameznih DE in ukrepih za izboljšanje poslovanja v naslednjem obdobju. Sprejeti so bili naslednji sklepi oziroma zadolžitve:

1. Vse SOZD morajo takoj izdelati analizo uresničitve (1) planskih predpostavk (zaposlenost, izraba zmogljivosti, storilnost, cen surovin in izdelkov, kalkulativni osebni dohodki itn.) s tistimi, ki so bile (2) dejansko dosežene v I. polletju in s tisti-

Med Šempetrom in Gotovljami se razteza širno koruzišče bujne silažne koruze

JUBILEJNI DESETI DAN HMELJARJEV

Manifestativno hmeljarsko slavlje je letos otvoril predsednik hmeljarskega odbora pri poslovnem združenju »Styria« inž. Vinko Kolenc in proglasil za letošnjega starosta slovenskih hmeljarjev Maksa Hropota, hmeljarja iz Gotovelj. Med 34 prejemniki priznanj tudi glasilo Hmeljar. Slavju so prisostvovali hmeljarji iz Hallertaua. Za hmeljsko princeso je bila izvoljena MARIJA TOMINŠEK iz Prelske.

Mogočno so donele partizanske koračnice, ki jih je za uvod v praznovanje igrala uigrana godba na pihala iz Liboj v Sempetru pred hmeljarskim domom, okrašenim s hmeljarskimi in slovenskimi zastavami, v soboto, 5. av-

gusta zvečer in nadaljevala z venčki lepimi in izbranih slovenskih narodnih pesmi. Zaigrala je tudi hallertauska mladinska godba bobnov, piščali in fanfar. Okusno okrašena dvorana je bila prepolna.

Lanski hmeljarski starešina Stan-ko Pešec je pred predajo starešinstva nagovoril zbrane hmeljar-je:

HMELJARKE IN HMELJARJI, SPOŠTOVANI GOSTJE. DOVOLITE MI, DA OTVORIM NAŠE LETOŠNJE JUBILEJNO PRAZNOVANJE.

Prav mene je doletela čast, da ob deseti obletnici praznika zelenega zlata in naših žuljev, praznika zelene grenke rože, predam enkratno čast hmeljarskega starešine. Za zaupanje, ki ste mi ga izkazali v lanskem letu, se danes najjiskreneeje zahvaljujem.

Ob tej priložnosti mi bodi dovoljeno, da spregovorim nekaj skromnih besed o našem delu, ki je z grenko rczo poneslo svoj sloves skorajda po vsem svetu, in z njim stotine brezimnih usod naših hmeljarjev, njihov trud, nji-

ga v interesu razvoja slovenskega gospodarstva pravičnejše podprli in omogočili modernizacijo in razširitev slovenskega hmeljarstva, kajti tuje in domače tržišče terja več hmelja. Škoda bi bilo zamuditi to priložnost.

Ne zahtevamo nemogoče. Želimo tisto, kar si zaslužimo, tisto, kar nam bo omogočilo, da bomo vsi skupaj imeli več.

Hmeljarsko delo je premalo plačano in ogrožena je naša hoja s časom.

Torej, še enkrat hvala za zaupanje. Dovolite mi, da novemu starešini predam to čast in mu osebno, kot upam, obenem tudi z vašo soglasnostjo, čestitam in zaželim plodnega dela in častnega zastopanja nas, slovenskih hmeljarjev.

časi in tudi z donosi ne moremo biti zadovoljni. Skratka, z našo proizvodnjo ne sledimo več naraščajočim potrebam.

Tovarišice in tovariši! Želim vam prijeten večer, veselo praznovanje nocoj in jutri v Braslovčah.

Novi hmeljarski starešina s princesko na prireditvenem prostoru v Braslovčah pozira številnim radovednežem

Dobre volje nam ne manjka, žal pa ni vse odvisno od nas. Stroški nas prehitujejo, modernizacija ni póceni.

Hmelj ni več za hmeljarje čisto zeleno zlato. Včasih že preišljamo, da bi ga zamenjali z donosnejšimi kmetijskimi proizvodi. Vemo, da se da pridelati več, vendar ne samo z žulji in našo dobro voljo.

Boli nas mnenje tujih hmeljarjev, da ne obnavljamo hmeljišč, ker nimamo denarja. Težko je razumeti, da se za uvoz hmelja in ostalih kmetijskih pridelkov kaj hitro najde denar, sredstva za povečanje proizvodnje pa so tako težko dosegljiva.

Znanja ni nikoli dovolj, mladi se težko odločajo za delo na zemlji. Težina dela in dohodek postajata vse bolj odločilna za njihove odločitve. Ne smemo izgubljati časa, da ne bo prepozno.

Naše zahteve niso pretirane in prav gotovo gospodarsko utemeljene.

Če se cene uskladijo s stroški, če se obnova in modernizacija podpreta z ustreznimi krediti, in če bomo hitreje sledili novostim v pridelovanju hmelja, lahko z našo prizadevnostjo dosežemo veliko.

Ponovno delimo priznanja za služnim hmeljarjem. Veliko je med njimi takih, ki so dolga leta pridelovali to naše zlato. Doživeli so veliko dobrih pa tudi težkih časov, kljub temu so vztrajali. Želim, da vsi skupaj, predvsem pa mlajši s tako zavzetostjo nadaljujejo.

Letos se je za naslov hmeljarske princese potegovalo 16 brhkih in tako izenačeno oblečenih deklet, da je komisija imela izredno težko nalogo pri ocenjevanju. Tudi ostali prisotni smo občudovali zbrana dekleta na odru, in ugotavljali, da po desetih letih idejnih osnutkov in nad 150 veznih oblekah, dobiva hmeljarska noša popolno in prikupno obliko, da zori čas, ko bi lahko kdo kreiral folkloristične plesne ali morda celo balet o nad 100-letnem običanju hmelja na Slovenskem. Hmeljsko ornamentiko velja uporabljati bolj na široko, hmeljarska oblačila oblačiti češče, krepiti (Nadaljevanje na 5. strani)

Predsednik odbora za hmeljarstvo pri Styriji inž. Vinko Kolenc čestita v spremstvu starega starešine Stanka Pešca pravkar izvoljenemu hmeljarskemu starešini Maksu Hropotu

hova prizadevanja — torej naš kruh, našo ljubezen, up in strah.

Vse v življenju se spreminja. Nekdanja težka ročna dela zamenjujejo stroji, živ žav tisočeri v visokem polletju zamira na prodnatih poljih. Večino del opravljamo s stroji, toda brez ljudi, brez našega znanja in poznavanja tega enkratnega bogastva naše doline, bi tudi stroji bili neuporabni.

V vseh povojnih letih je slovensko hmeljarstvo doprinalo družbi in prinašalo znaten del deviz, zato upravičeno pričakujemo, da nas bodo družbenopolitični organi in banke v naših naporih in

Maks HROPAT iz Gotovelj je ob prevzemu značke in dolžnosti starešine za 1972. leto dejal:

Zahvaljujem se za izkazano zaupanje. Tebi, dosedanji starešina in vsem hmeljarjem obljubljam, da bom nadaljeval tradicijo starešin in povsod po svojih močeh zastopal naše skupne koristi ter storil vse za še hitrejši napredek hmeljarstva.

Vsako leto se zberemo na naše praznovanje. S trdim delom si ga krepko zaslužimo. Veliko je storjenega, pa še premalo. Hmelja primanjkuje, obnavljamo prepo-

Priznanje za dolgoletno uspešno hmeljarjenje je prejel tudi Ivan VRATNIK iz Podloga

SLAVNOSTNO PROSLAVLJEN

hmeljarsko zavest, da bodo prihodnji rodevi in zgodovinarji morda priznali našo nošo kot folklorno. Ne bi bilo napak razstaviti obleko starešine in princese v muzeju.

Pustimo razmišljanja! — Na odru so že nagrajenci in inž. Kolenc jim v spremstvu obeh starešin izreče priznanja za dolgoletno in uspešno hmeljarsenje.

Priznanja so prejeli:

Kati KUPEC iz Gornje vasi pri Preboldu sprejema zaslužen priznanje

1. BRITOVŠEK SLAVKO iz Mozirja,
2. BEZJAK JANEZ iz Ptuja,
3. BOŽNIK MARKO iz Socke,
4. BREZNIKAR FRANC iz Orle vasi,
5. CEROVŠEK STANKO iz Šempetra,
6. CIZEJ ŠTEFAN iz Glinj,
7. CIZEJ CILČI iz Kaple vasi,
8. ČREMOŽNIK IVAN iz Dobriča,
9. ČETINA VINKO iz Podloga,
10. DOVEČAR SLAVKO iz Braslovč,
11. DOBNIK FRANC iz Letuša,
12. DOBRIŠEK IVAN iz Zg. Gorč,
13. ERBAR KAREL iz Zg. Roj,
14. FLORJANC MARTIN iz Ločice,

15. GLASILO »HMELJAR« za 25-letnico,
16. JEZERNIK FRANC iz Ponikve,
17. JERNEJC ANTON iz Grajske vasi,
18. KAMPUŠ ANTON iz Vojnika,
19. KOVČE FRANC iz Lok,
20. KUPEC KATI iz Gornje vasi,
21. KOTAR LUDVIK iz Zavrča,
22. KUTNJAK MIHA iz Latkove vasi,
23. LOČIČNIK IVAN iz Sp. Grušovelj,
24. LESJAK MARIJA iz Ojsterške vasi,
25. LESKOVŠEK LEOPOLD iz Migojnic,
26. PAJMAN JAKOB iz Škofje vasi,
27. RAKUN IVAN iz Rečice ob Paki,
28. ŠKAFAR ANTON iz Gotovelj,
29. ŠVEGL ANTON iz Rač,
30. TURINEK ANTON iz Podkraj,
31. URATNIK IVAN iz Podloga,
32. UKMAN ZOFIJA iz Zahomca,
33. ŽUŽEJ FRANC st. iz Arje vasi,
34. ZUPANC JOŽE iz Levca.

Dvakrat po tri pesmi je zapel nam že dobro znani pevski zbor iz Tabora pod vodstvom Milana Lesjaka. Prijetno so vse navzoče presenetili in veselo razgibali člani mariborskega gledališča Arnold Tovornik, Franjo Vičar — prleški Franček in Jože Samec — Tina.

Kot uvod v veseli del praznovanja so imenovali hmelsko princeso. Le-ta je po seštevalni napaki, ki jo je zagrešila ocenjevalna komisija, postala Marija Tominšek z Vinske gore.

Ansambel Borisa Terglava je igral in igral. Na odru se je trlo plesočih — mladih in starih. Med vsemi so se prepletale hmeljarske noše deklet, princesk — med njimi tudi nemška s kronico na glavi.

Pot in pijača sta tekla v potokih. Pa kaj ne bi? Nekdo se je pošalil, da mu še nikoli ni streglo tako visoko kvalificirano osebje, no, res da ne gostinsko, ampak kmetijsko. Strežba je bila odlična. Stregli so člani sindikata uprave Kmetijstvo Žalec pod vodstvom dipl. inž. Nadka Poljanca. »Pijača je bila mrzla, jedaja vroča in

Sempetrska folklorna skupina je zaplesala »za vasjo« več temperamentnih slovenskih in en bosanski ples

vse po zmerni ceni,« je dejal obiskovalec, ki je v nedeljo že po svetlem odhajal iz bara za odrom, kjer so stregli člani PE Kooepacija Šempeter, in ni bil zadnji.

Prijetno so praznovali v soboto zvečer na prireditvenem prostoru v Braslovčah, saj je bil po dolgotrajnem deževju sončen dan in prav prijeten večer.

Prečudovita nedelja je zvalila v Braslovče nad 7.000 obiskovalcev, ki so si želeli razvedrila v lepi naravi ob braslovškem jezeru in na polici nad hmelnjiki.

Popoldanski spored se je pričel s povorko skozi Braslovče in škoda, da le-ta ni krenila na prireditveni prostor po običajni poti, ampak je zavila na cesto, kjer so se zaradi nizkih krošenj polomili nekateri simboli na vozovih, pa tudi efekta ni bilo, ker so se ustavili za tribuno, kjer jih ljudje niso pričakovali. Poudarek prireditvi sta dali godbi iz Prebolde in Hallertauna. Škoda, da zaradi izredno slabega ozvočenja niso prišli do izraza dogodki na odru: pozdrav starešine in bavarških gostov, predstavitev kandidatke za hmelsko princeso. Do izraza tudi ni prišlo ubrano petje mešanega pevskega zbora »France Prešeren« in ne recitacije Mette Rajnerjeve.

Od Zalca do Braslovč
je ravno polje,
a Braslovče naše
na daleč slovê!
Okolica krasna
turistom je raj,
kdor enkrat jo vidi,
rad pride nazaj.
Ob jezerih mirnih
kotiček je tih,
v gozdovih je hladnih
prijeten odih;
je ljudstvo prijazno,
dekleta lepé
in fantje postavni
pri nas se rodé!
Smo vedrega srca
Savinjčani vsi,
posebno, če roža
lepo obrodi!
Oj, roža savinjska,
oj, zlati naš hmelj,
kdo ne bi te s srcem
ljubečim objel!
Od Zalca do Braslovč
je ravno polje,
po cesti asfaltni
pa avti drve;
na praznik hmeljarski
prijatelji vsi
od blizu in daleč
ste danes prišli!
Deseto že leto
praznujemo dan
savinjskih hmeljarsjev,
lepo obiskan
in jamčim vam, bralci,
s to svojo glavó,
da, kar vas je tukaj,
vam dolgčas ne bo!
Bo godba igrala,
vabila na ples,
pa kakšno veselo
zakrožimo vmes;
za lačne želodce
se hrana dobi,
pijača pa naša
nič nima kosti.
Zatorej vam dobro
zabavo želim,
po taktih se urnih
še sam zavrtim!
Hmeljarski ta praznik
naj bo nam vesel,
čeprav nam denarcev
veliko je vzel;
a kaj! Kdor je delal,
pravico ima,
da danes uživa,
kar duša mu dá!

V Šempetru so se predstavile brhke kandidatke za princesko, Marija AMON iz Braslovč, Martina CIZEJ iz Polzele, Marinka ŠKODNIK iz Orle vasi, Irena ČREPINŠEK iz Zg. Grušovelj, Mojca Rak iz Parizelj, Zdenka SITAR iz Vel. Pirešice, Danica HABJAN s Črnega vrha, Marija KUNST iz Sp. Grušovelj, Jožica VIDENŠEK iz Šm. v R. dolini, Mija VRANIC iz Prekope, Malči DELAKORDA iz Ložnice, Slavica MARINC iz Gornje vasi, Milena LENOVŠEK iz Šm. ob Paki, Irena MARZIDOVŠEK iz Frankolovega in Marija TOMINŠEK iz Prelske

(Nadaljevanje s 5. strani)

Folklorna skupina osnovnošolcev je s plesi navdušila bližnje obiskovalce.

Vstopnina v Braslovčah 5 din je bila previsoka. Med tem, ko so

če, ki je letos prvič samostojno organiziralo praznovanje, ni računal na tako velik obisk, zato je bilo čutiti pomanjkanje strežnega osebja.

Od članov Turističnega društva

prosili za sodelovanje in jih morali s predračuni prepričati, da se takšna prireditve izplača, da smo šest let organizirali povorke s 30 in tudi več vozovi, da smo izplačevali nagrade najdomiselnejšim prikazom, ostalim pa dajali tolažilne nagrade za vložen trud, da smo pripravljali prireditveni prostor, organizirali vso prireditev, zbirali oglase za TD, plačali vso propagando od tisenja letakov z letalom do lepljenja lepakov po Sloveniji, da je velik delež stroškov prireditve v Braslovčah plačalo poslovno združenje Styria iz Celja. In danes po dva, tri letnem postopnem prevzemanju bremen se je turistično društvo osamosvojilo in uspelo. Vprašanje je ali še bo turistični del praznovanja v Braslovčah, kajti zanj se potegujejo tudi drugi kraji in obljublajo pester spored.

Savinjska dolina je polna prijaznih in zavber deklet, a danes nam čast je, najlepše devojke med sabo imeti! Iz Braslovč, iz Poljč, iz Letuša, iz Zalca, Petrovč, Roj in Griž, Sempetra; res, zanje ni suša! Izbrati najlepšo je — križ.

Je ena privlačne postave, je druga ko rožca v obraz, je tretja od nog pa do glave Savinjski dolini v okras; katera pa v sebi združuje lepoto in nežnost srca, princesa naj se imenuje v tem kraju, kjer hmelj je doma! Naj bo iz Trnave, iz Zalca, iz Braslovč, Letuša doma, naj bo iz Petrovč al' Sempetra, to vloge prav nič ne igra! Zirijska naj dobro presodi, katera zasluži to čast, pri tem naj pravičnost jo vodi, lokalpatriotna ne slasti!

Morda pa dobi zadoščenje katera od teh lepotic, ki lani imela ni sreče, čeprav najbolj rožnatih lic! Čeprav je iz Prelske doma, menda kakor druge velja?!

Halo, dečve naše, pogumno! Držite lepo se na smeh! Le stojte ponosno in strumno, LEP BITI PA RES DA NI GREH!

-0-

Je pa letos slanica pala na Kmetijski kombinat, čas mu je in cvenk pobrala, ni nam mogel prav nič dati. Referendum razglasimo, prostovoljno vsak daruj, pa siroto to podprimo, ti, občan, pa le varčuj! Kombinatek, si se skujal letos, ko je jubilej! Če boš kdaj pomoč ponujal, bomo rekli: »Sam imej!« Pustil si nas na cedilu, pa si res en čuden svat, si ravnal se po pravilu: Kdor je skop, ta je bogat!

Zares laskavo priznanje braslovških turističnih delavcev kolektivu kombinata za uspešno in požrtvovalno šestletno delo pri utrjevanju turističnega dela dneva hmeljarjev v Braslovčah in vzpodbuda za nadaljnje sodelovanje, mar ne?

Letošnje prireditve za - dan hmeljarjev so uspeli. Zelja vseh je, da bi se v prihodnje programsko še popestrilo in še bolj afirmirale hmeljarstvo Slovenije in naše doline.

Za to pa so nujne dolgotrajne priprave in sodelovanje širšega kroga organizatorjev.

inž. Vili Vybihal

FRANC IVANČIČ V ZASLUŽEN POKOJ

Rodil se je v begunstvu zaradi soške fronte 19. 10. 1916 v Salzburgu. Po končani I. svetovni vojni se je številna družina vselila v porušeno vas Čezsoča pri Bovcu, kjer je skoraj tri leta divjala I. svetovna vojna. Odraščal je pod težkimi pogoji življenja. Siromaštvo kraja, prenaseljenost, tedanje okupacijske in politične razmere so ga koval v zavednega in upornega mladeniča. Ze kot mladoletnik se je upiral fašizmu, kar ni nič čudnega, saj so njegovi zrelejši sorodniki in vaščani bili poznani uporniki in obsojeni na tržaških procesih (I. Ivančič, F. Kavš, F. Kravanja-Skalar in drugi).

Na svoj rojstni dan, star komaj 19 let, poln nacionalnega zanosa, je leta 1935 emigriral v Jugoslavijo.

Po dolgem času mu je uspelo dobiti delo med jeseniškimi železarji, kjer je preživljal trdoto življenja jugoslovanskih proletarcev, doživljal stavkovne krste in skoval svojo politično zavest in ideje, ki jih je takrat uspešno proklamiral komunistična partija preko sindikatov.

Leta 1937 se je po težki bolezni odločil izpopolniti v mlekarskem poklicu, katerega je opravljal z različnimi tečaji na tolminskem. Vpisal se je v mlekarsko šolo v Škofji Loki, kjer se je v glavnem vzdrževal z delom, kiga je ob počitnicah opravljal v gozdovih pod Karavankami.

Po končani mlekarski šoli se je vpisal na srednjo kmetijsko šolo v Križevcih, katere pa ni mogel dokončati zaradi svoje politične orientacije in prihodom ustašev na oblast.

Junija leta 1941 je uklenjen ušel iz sredine Zagreba. Nato se je skrival po hrvaškem Zagorju in se končno leta 1942 vključil v NOB na področju X. zagrebškega korpusa, kjer je ostal kot obveščevalec vse do konca vojne.

Julija leta 1945 se je vrnil v sončno Goriško, kjer je na Okrožnem NOO v Stari Gorici prevzel odgovorno funkcijo referenta za zadrugištvo. Prve nabavno-prodajne zadruge na Goriškem v Brdih in Tolminskem zone A in B so bile ustanovljene z njegovim sodelovanjem.

Po priključitvi Primorske k FLRJ in z izgubo Gorice je bil premeščen na OLO v Tolmin, kjer je prevzel funkcijo poverje-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Dvorana je bučala od smeha, takšne so stepali Štef, Franček in Tina

pripenjali za gumbnico listič, so se opravičevali, da so naročili lične kovinske značke, a jih niso prejeli, zato nam jih ne morejo pripeti.

Prireditelj te največje turistične prireditve v spodnji Savinjski dolini Turistično društvo Braslov-

Braslovče je bilo slišati precej pikrih na račun Kmetijskega kombinata Hmezd.

Tako so izzveneli tudi verzi Mette Rajnerjeve, češ, da na prireditvi v Braslovčah ne sodelujemo več. Škoda, da tovariši pozablja-

Na prireditvenem prostoru je SIP iz Sempetra razstavil svoje priljubljene kmetijske stroje

Mladi godbeniki iz Hallertaua so s svojevrstnim načinom igranja popestrili praznovanje v Braslovčah

STROKOVNI NASVETI in POGOVORI

SUHI PESNI REZANCI — KRMA

V letošnjem letu smo zaradi pomanjkanja koruze in drugih surovin imeli precej neredno dobavo krmil za govejo živino. Da bi nadomestili to vrzel, smo za živino v lastni proizvodnji in za živino kooperantov kupili nekaj vagonov suhih pesnih rezancev.

Na farmah te rezance s pridom krmijo, v DE Kooperacija pa se zaradi slabe informiranosti tudi naših pospeševalcev in kooperantov tega krmila ne poslužujemo v taki meri. Zato ne bo odveč nekaj vrstic o tej krmi.

Pesni rezanci so stranski proizvod v tovarnah sladkorja, ki jih zaradi hitre pokvarljivosti in velikega volumna posušijo. S tem zmanjšajo prostornino in podaljšajo trajnost uporabe. Ponekod jih mešajo z melaso in tako dobijo še boljše suhe pesne rezance. Ta krma je za živino okusna, pospešuje prebavo in se da dobro skladiščiti za daljši čas.

Suhi pesni rezanci so bogati z ogljikovami hidrati, imajo pa relativno malo beljakovin in malo maščob. Tako vsebujejo rezanci 2,2 % vseh beljakovin, 0,5 % masti, 19,8 % vlaken in 57,2 % brez dušičnih ekstraktov. Čeprav ima ta krma razmeroma precej vlaken, so vlakna lahko prebavljiva in tako imajo rezanci 67,8 % prebavljivih sestavin, kar je skoraj enako kakor pri ovsu in drugih žitih. Taki rezanci vsebujejo tudi veliko kalcija, manj pa je v tem krmilu fosforja. Pesni rezanci imajo tudi nekaj vitaminov niacina in vitaminov iz B kompleksa.

Pesni rezanci so precej volimnozni, dobrega okusa in zato zelo razširjeni in iskani kot krma predvsem za krave mlekarice. Tam, kjer pridelujejo več sladkorne pese, pa krmijo pesne rezance namesto žita in močnih krmil tudi govejim pitancem, konjem in ostali živini.

Ocena hranljive vrednosti suhih pesnih rezancev v primerjavi s koruzo:

	Suhi pesni rezanci (v odstotkih)	Koruzo (v odstotkih)
Suhe snovi	90,1	81,1
prebavljive beljakovine	4,3	6,3
Skupno prebavljivih snovi	67,8	76,5
Poprečni skupni sestav:		
beljakovine	9,2	8,2
mast	0,5	3,7
vlakna	19,8	2,0
brez N ekstrakt	57,2	68,1
minerali	3,4	1,2
Faktor za oceno krme:		
čista energija	88	100
konstanta za koruzo	0,928	1,0

Tako bi cena po faktorjih za ocenjevanje krme (po prof. Morisonu) znašala 92 % od cene koruze ali po čisti energiji (kar ni točno) 88 %.

Mnenja sem, da bi tudi v kooperantskih hlevih s pravilno in ekonomsko računico našli pesni rezanci ustrezno mesto. P. B.

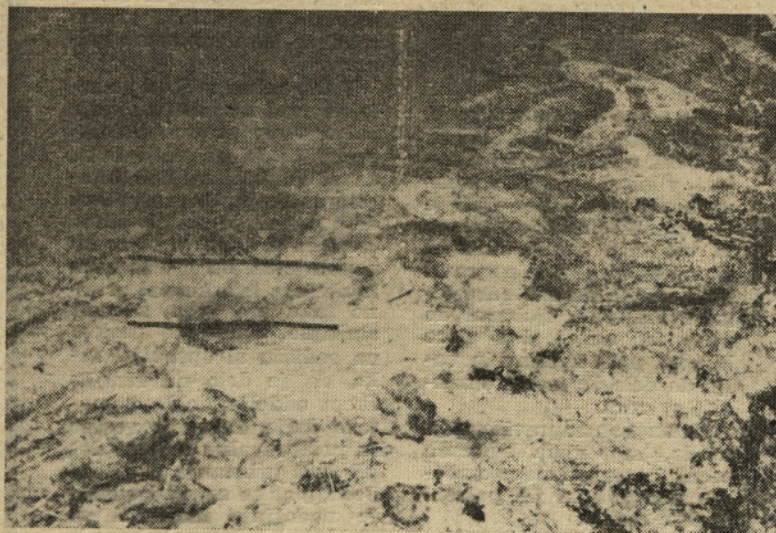
Pri krmljenju s krmili in prav tako pri pesnih rezancih moramo vedeti, kakšna je cena in ekonomska vrednost tega krmila.

Za krave mlekarice so suhi pesni rezanci enakovredni koruzi ali drugim žitom, seveda če jih krmimo v pravilnem razmerju. Za pitanje pa so nekaj manj vredni kakor koruza ali žito, če jih krmimo večje količine. Vsekakor pa so suhi pesni rezanci več vredni kakor žito, če jih krmimo kravam kot del močnih krmil; to je, da krmimo polovico pesnih rezancev in polovico koruze ali drugega žita. Kravam lahko krmimo 3 do 6 kg suhih pesnih rezancev na dan.

Pesni rezanci so ekonomična krma tudi za goveje pitance, vendar le, če jim nadomestimo največ za polovico žita. Tako krmljeni rezanci dajejo enake rezultate kot samo žito tudi pri pitanju. Slabše rezultate pa dobimo, če jih popolnoma zamenjamo v obroku za žito.

Pesne rezance pa moramo pred krmljenjem dobro navlažiti razen pri živini, ki ima vodo vedno na razpolago, to je v hlevih z napajalniki.

Pri nas še nimamo na večini kmetij urejene goveje prehrane, ker nimamo sive soli in tako nimamo silaže in tudi ne druge sočne krme. Sočno krmo oziroma silažo pa lahko s pridom nadomestimo z navlaženimi pesnimi rezanci, vendar so nekoliko dražji kakor silaža (relativno).

Na farmi Zalog je po hudi nevihti 17. VIII. ležalo še ped debelo točo do poldne naslednjega dne

Močan udar vetra je porušil 17. VIII. več hmeljišč

V lastni proizvodnji so poželi 239 ha pšenice, ki v povprečju ni nasula nad 30 q/ha, kar je za naše razmere zelo slabo.

0—0

II. konferenca ZK Slovenije je bila posvečena kmetijstvu. Na njej je bil sprejet sklep o ustanovitvi: združne zveze Slovenije.

je. Tako je zasebno kmetijstvo dobilo svoj vrh.

0—0

Naša samopostrežna restavracija v Celju obnavlja kuhinjo, zato ne deli hrane na liniji od 11. avgusta do predvidoma 11. septembra. Obvešča vse goste, da ostale dejavnosti delujejo nemo-teno.

ŽIVINOZDRAVNIŠKA
služba

ZA SEPTEMBER

Od 2. septembra do 7. oktobra 1972

Od 2. 9. do 9. 9. Lesjak Milan, dipl. vet., Prebold, tel. 72-201
Od 9. 9. do 16. 9. Ocvirk Franc, dipl. vet., Vransko, tel. 72-407
Od 16. 9. do 23. 9. Štribar Edvard, dipl. vet., Dobrt. v., tel. 71-080
Od 23. 9. do 30. 9. Florjanc Julij, dipl. vet., Braslov., tel. 72-048
Od 30. 9. do 7. 10. Lesjak Milan, dipl. vet., Prebold, tel. 72-201
Dežurna služba prične ob delavnikih ob 15. uri in traja do 7. ure zjutraj.

Ob sobotah prične dežurstvo ob 12. uri in se konča v ponedeljek ob 7. uri zjutraj.

VETERINARSKA POSTAJA ŽALEC

OSMRNICE

OB MNOGO
PRERANEM GROBU
ŠTEFANA
MEDENJAKA

Ko nemo strmimo v grob, v katerega so te pravkar položili, nam stiska srce žalost, v glavi pa nam nenehno blodi vprašanje — ali je to res, ali je res, da Štefana ni več med nami? Zakaj si ravno ti, ki si šele napravil prve velike korake odraslega moža, poln ljubezni do žene in nekaj dni stare hčerke, poln načrtov in volje do dela že moral omahiniti v smrt.

Kruta in neupravičena je usoda, saj nima nobenih meril in ne priznava nobenih vrednot, ki jih pošteni ljudje cenijo.

Dragi Štefan — doletela me je trpka dolžnost, da spregovorim teh nekaj besed v imenu tvojih najbližjih sodelavcev in vseh, ki so te poznali in cenili.

Ko sem naslednji dan zjutraj prišel v službo, je ključ, ki odklepa vrata našega oddelka, še vedno visel v omarici. Pomislil sem: kaj pa to pomeni, saj sta Štefan in Franci v tem času vedno že na delu, saj Štefan redno pride vsaj 20 minut pred pričetkom dela? To moje razmišljanje je kot oster meč prerezala novica — Štefan je mrtev.

Bil si dober delavec in še boljši sodelavec. Življenje, ki ti ni prizanašalo, te je izoblikovalo v mirnega in tihega vendar dobrega tovariša. Tvoja prva zaposlitev je bila pri nas na Kombinat. Spoprijel si se z najmanj hvaležnim delom — urejanjem zemljišč. Vendar

si se v delo zagrizel z toliko volje in energije, da so se kmalu pokazali rezultati tvojega dela in smo te pričeli ceniti. Z leti si postal pravi strokovnjak za to področje dela. Spoznal si ljudi in okolico, a s tvojim mirnim pristopom in odnosom do ljudi ti je uspelo rešiti še tako zapletene primere.

V teh nekaj letih si se zelo navezal na naše podjetje in si vsak primer skrbno pretehtal in ga rešil tako, da si čimbolj zaščitil interese podjetja. Pri vsem tem delu pa si še našel toliko časa, da si študiral in se izpopolnjeval. Da si v začetku letošnjega leta končal pravno fakulteto smo zvedeli slučajno. Zahtevno prakso na sodišču si opravljal tako, da je delo na zemljiškem oddelku teklo nemoteno dalje. Za svoje vestno in pošteno delo si dobil tudi priznanje podjetja. Sedaj pa, ko so se ti odprle še nadaljnje možnosti za strokovno izpopolnjevanje in delo, te ni več med nami.

Dragi Štefan, že včeraj, ko smo zvedeli za kruto resnico, so bile marsikateri oči tvojih sodelavk in sodelavcev solzne. Res težko nam je — imeli smo te radi. Kako težko je šele tvojim najbližjim in tvoji ženi? Izrekam jim naše najgloblje sočustvovanje in sožalje.

Ko se poslavljamo od tebe, se ti zahvaljujemo za tovarništvo, ki si ga gojil do nas in za ves trud in delo, ki si ga posvetil za dobrobit našega delovnega kolektiva.

Težko nam bo brez tebe, Štefan! Ostalo nam je tvoje opravljeno delo in tvoj svetel lik, ki ga bomo imeli trajno v spominu.

Hvala in slava Ti!

Dipl. ing. Zvone Pelikan
in sodelavci

(Nadaljevanje s 6. strani)

nika za gospodarstvo, kasneje za kmetijstvo, po ukinitvi tega pa je bil predsednik Okrajne Zadrugne zveze, kasneje Poslovne Zveze in nazadnje je vodil mlekarstvo podjetje Planika v Tolminu.

Ves čas službovanja na Tolminskem je posvetil organizaciji združništva, v okviru tega organizaciji planšarstva ter živinoreje in mlekarstva. Po vprašanju proizvajalcev in predelavcev mleka je bil tudi na specializaciji v ZDA. Po dolgih letih prizadevanja dela mu je uspelo organizirati razdrobljeno tolminsko mlekarstvo, realizirano pa je tudi njegova ideja o mlekovodih iz planinskih področij.

Ves čas bivanja na Tolminskem in Goriškem pa se je udeležil tudi organizacij lovstva, kar mu še danes priznajo tolminski lovci s častnim članstvom v dveh LD.

Zaradi doraščajoče družine (3 fantov za srednje šole), se je le-

ta 1962 odločil zamenjati delovno mesto v večjem centru, kjer so srednje šole. Za to je izbral Celje, kamor je težila tudi žena, ki je doma iz Laškega.

Prvega maja 1962 je nastopil delovno mesto obratovodje v novi Celjski mlekarni, kjer je sodeloval pri zagonu in otvoritvi mlekarne.

Leta 1963 je prevzel delovno mesto referenta za varnost pri delu in požarno varnost, nato delovno mesto tajnika samoupravnih organov in nazadnje tajnika družbenopolitičnih organizacij na kombinatu Hmezad v Žalcu.

Ves čas svojega dela je bil tudi aktiven politični delavec po liniji ZK SZDL in sindikatov, član raznih republiških gospodarskih organov in dolgoletni predsednik mlekarkega društva Slovenije.

Ob odhodu v zasluženi pokoj mu želimo obilo lepih, zdravih in sončnih dni. Sodelavci

(Nadaljevanje s 3. strani)
glasje vseh zaposlenih o višini predlagane pomoči.

— Celotna akcija se naj zaključi 25. 8. 1972, s čimer se omogoči, da se pomoč obračuna pri izplačilu OD za mesec avgust.

6. Program razvoja srednjega šolstva celjske regije.

Tov. Kač je navzoče seznanil s programom razvoja srednjega šolstva v celjski regiji, ki so ga nedavno obravnavale občinske skupščine celjske regije. Program za obdobje 1972—1976 so občine v načelu potrdile računajoč, da bo moralo področje vsake občine prispevati določen delež za uresničitev tega programa.

Prispevek področja občine Žalec znaša v letu 1973 600.000 din, ki pa jih v nobenem primeru ne more zagotoviti proračun, zato se predlaga, da gospodarstvo na področju občine prispeva v ta namen 0,20 % od doseženega dohodka — osnova dohodek po ZR za leto 1972.

Po razpravi se sprejme naslednji sklep:

Odbor za poslovne zadeve predlaga delovnim enotam in obratom, ki imajo sedež na območju občine Žalec, da njihovi organi sprejmejo soglasje o prispevku za osnovno in srednje šolstvo in to:

— za izgradnjo osnovnega šolstva na področju občine Žalec v

letih 1973—1974, 0,60 % od dohodka,

— za izgradnjo srednjega šolstva v Celju v letu 1973 0,20 % od dohodka.

Pismo soglasje o tem prispevku se dostavi sekretariatu podjetja do 25. avgusta 1972.

7. Odbor je odobril odprodajo stanovanjske hiše v Rogaški Slatini št. 99, z delom obstoječega funkcionalnega zemljišča po pogodbi, ki jo je pripravil hišni sklad.

8. Tov. Debelak Ivan je podal predlog za potrditev koriščenja GDK za leto 1971 in odobritev koriščenja GDK za leto 1972 ter predlog odobritev kalkulacije za opravljanje aranžerskih uslug — cenik aranžerskih uslug.

Po obrazložitvi in razpravi odbor sprejme naslednje sklepe:

1. Potrdi se koriščenje globalne devizne kvote za drobno kmetijsko mehanizacijo iz leta 1971.

2. Odobri se koriščenje globalne devizne kvote v višini 130.000 US\$, namenjene za uvoz drobne kmetijske mehanizacije za leto 1972.

3. Potrdi se predloženi cenik aranžerskih storitev za interne in eksterne naročnike.

9. Tov. Turnšek se zaradi boleznih razreši dolžnosti člana sveta zavoda Inštituta za hmeljarstvo v Žalcu in za novega člana imenuje tov. Vlada Plaskana, direktorja DE kooperacija.

Medalje za Vital

Medaljam, ki jih je na novosadskem sejmu prejelo Mleko za odlične jogurte kar pet, so se pridružile že medalje za Vital. Strokovna komisija 18. mednarodnega sejma vin, žganih pijač in sadnih sokov je ocenila kar 84 vzorcev sadnih sokov in umetnih brezalkoholnih pijač dvanajstih proizvajalcev. Podelila je 24 zlatih, 28 srebrnih medalj in 21 pismenih priznanih. Vital je v hudi konkurenci prejel kar pet zlatih medalj za sokove češenj in borovnic, za ribezov in borovničev koktajl in za grozdni sok.

Čestitamo in pričakujemo, da se bo Vital s temi in drugimi okusnimi pijačami še bolj približal potrošniku.

Vy

LJUDSKE
NAPOVEDI

Če na Mihaela dežuje,
nadejaj zime se voljne
Če pa nebes razjasnjuje,
boj se zime prav trde.

PREGOVORI

Ogenj in voda dobro služita,
slabo gospodarita

Siromaštvo in kašelj
se ne dasta zakriti

Pošlji osla križem svet,
nazaj pride uhat ko pred.

Že jesen na vrata trka,
že narava rumeni,
kdor je občutljiv, že smrka,
če na zemlji rad sedi!

KMETIJSKI KOMBINAT HMEZAD ŽALEC

razpisuje

po sklepu 19. seje odbora za poslovne zadeve z dne 3. 8. 1972

LICITACIJO

stanovanjske hiše v Rogaški Slatini št. 99, parc. št. 1122 k.o. Rogaška Slatina, z delom obstoječega funkcionalnega zemljišča v izmeri ca. 300 m².

Izključna cena stanovanjske hiše s funkcionalnim zemljiščem znaša 290.659,20 N-din.

Stanovanje v hiši je zasedeno. Predkupno pravico ima sedanji stanovalci.

Dražitelji so dolžni pred pričetkom dražbe položiti varščino v znesku 10 % od izključne cene.

Javna licitacija bo dne 15. 9. 1972 ob 9. uri na kraju samem in ob tej priliki v naravi določil mejo funkcionalnega zemljišča direktor DE Hišni sklad.

Vse ostale informacije lahko dobite na upravi Kmetijskega kombinata »Hmezad« Žalec v Žalcu, soba št. 41/I.

HMELJAR

1972/7

PRILOGA HMELJARJA

Hmeljar izdaja delavski svet Kombinata »Hmezd« Zalec — Ureja uredniški odbor: Anton GUBENŠEK, dipl. kmet. inž. — predsednik in člani: Stane MAROVIČ, dipl. kmet. inž., Bogdan PUGELJ, dipl. kmet. inž., Jože ROJNIK, kooperant, Rajko ZOHR, dipl. živ. tehnolog, Miljeva KAC, dipl. kmet. inž. — urednica strokovne priloge, inž. Vili VYBIHAL — glavni urednik — Uredništvo je v Kombinat »Hmezd« Zalec, Ulica žalskega tabora 1 — Glasilo izhaja enkrat mesečno v 5.000 izvodih. — Letna naročnina 12 dinarjev. — Tisk in kličje AERO kemična in grafična industrija Celje.

Janko PETRIČEK, dipl. inž. kemije

Poročilo o zasedanju hmeljne zvezne komisije v Gentu v aprilu 1972

Letošnje zasedanje Hmeljne zvezne komisije (Hop Liaison Committee: HLC) je bilo v Gentu — Belgija 25. in 26. aprila. Hmeljno zvezno komisijo sestavljajo 4 člani kot zastopniki Evropske pivovarniške zveze (European Brewery Convention, EBC), 4 člani kot zastopniki Internacionalnega hmeljnega biroja (IHB) in 2 člana kot zastopnika Udruženja hmeljskih trgovcev (European Hop Traders Convention, EHTA). Kot opazovalci so bili navzoči: predsednik in podpredsednik ter tajnik EBC, tajnik IHB in zastopnika dveh pivovarn (Dublin in Melbourne).

EVROPSKO PIVOVARNIŠKO ZVEZO SO ZASTOPALI

1. Birgen TROLLE (Danska), kot predsednik HLC;
2. G. KRAUS (Zvezna republika Nemčija), kot član EBC;
3. C. SMILEY (Anglija), kot namestnik in član EBC;
4. M. VERZELE (Belgija), kot član EBC.

ZNANSTVENO KOMISIJO SO ZASTOPALI:

1. R. MAROCK, kot član znanstvene komisije IHB (Francija);
2. J. MAIER, kot član znanstvene komisije IHB (ZR Nemčija);
3. A. NEVE, kot član znanstvene komisije IHB (Anglija);
4. J. PETRIČEK, kot član znanstvene komisije IHB (Jugoslavija);
5. C. THOMPSON, kot član znanstvene komisije IHB (Anglija).

Predsednik dr. Trolle je po pozdravu in otvoritvi 14. zasedanja Hmeljne zvezne komisije prešel na delovni program:

1. Mednarodni sortni poskusi — I., četrto leto. M. Thompson je zbral podatke iz vseh držav, kjer so tekli sortni poskusi, in sicer: CSSR, Nemčija, Danska, Anglija, Francija, Španija in Jugoslavija. Podatki so obsegali naslednje: podrobnosti hmeljnega nasada (število trt, razdalje, višina, pridelki itd.), meteorološke podatke, rast in razvoj rastline, dozorelost, pojav bolezní ter pridelke alfa kislin na hektar. Žetev je bila lani povsod manjša in količina alfa kisline je bila zaradi slabih vremenskih pogojev tudi znatno nižja. To je zadnje leto mednarodnega poskusa — za prihodnje leto pa bodo tabelarično zbrani vsi rezultati petletnega poskusa, skupno z meteorološkimi podatki.

Diskusija je nadalje potekala o novih sortah z veliko količino alfa smol. Nekateri člani so predlagali, da bi začeli s tretjo serijo mednarodnega sortnega poskusa, ki bi zajel tudi nove sorte z velikim odstotkom alfa kislin, ker so te velike važnosti za pivovarstvo. Kemične analize naj bi vsebovale tudi hmeljna olja zaradi podrobnejše karakteristike kvalitete hmelja. Član komiteja in zastopnik združenja hmeljnih trgovcev dr. Kenber je predlagal, da bi uvedli varilne poskuse z eno samo sorto hmelja, pač pa istočasno v različnih deželah. Ta predlog pa ni

bil sprejet, ker je bilo ugotovljeno, da je kemični sestav hmeljskega olja pri eni in isti sorti hmelja različen v različnih deželah in je odvisen od ekoloških pogojev. Zanimiva je tudi ugotovitev prof. Verzeleja (laboratorij za organsko kemijo na univerzi v Gentu), da se v daljšem obdobju spremeni kemični sestav hmeljnega olja. Različen način sušenja lahko tudi vpliva na spremembo posameznih sestavin v olju. Prof. Krauss z univerze za pivovarstvo v Berlinu je v daljši razlagi pojasnil, da ni bilo mogoče najti nobene korelacije med aromo piva in sestavinami hmeljnega olja. Po daljši diskusiji so sprejeli sklep, da se poskusi s hmeljnimi olji nadaljujejo. Kemične analize pa se naj omejijo samo na določevanje alfa kislin. Dr. Neve in mr. Thompson sta zadolžena, da pripravita podrobnosti za nov sortni poskus do zasedanja znanstvene komisije v avgustu 1972. Ti poskusi naj vključujejo tudi vse nove sorte. Dr. Trolle se je zahvalil mr. Thompsonu za odličen pregled dosedanjih poskusov v raznih deželah Evrope. Rezultati bodo objavljeni v strokovnem časopisu za pivovarstvo na Danskem »Brygmesteren«.

2. Pivovarski poskusi

a) Varjenje piva s hmeljem s semenom in brez semena

Poročilo o rezultatih varjenja piva s hmeljem, ki vsebuje seme in s hmeljem brez semena bo objavil mr. Virden z nekaterimi spremembami, ker je prvotno poročilo vsebovalo nepopolne podatke. Objavljeno bo v strokovni reviji v Journal of the Institute of Brewing.

b) Določevanje hmeljnih olj v hmeljnem ekstraktu

Profesor Verzele je v zadnjem poročilu opisal pripravljeno delo, ki ga ima v zvezi za izdelavo metode za določevanje hmeljnih olj. Našel je najboljšo metodo za določevanje hmeljnih olj s tem, da v prvi stopnji izvrši hidrolizo, ki spremeni olja v njih maščobne kisline. Maščobne kisline očisti z metilen modrim v obliki kompleksne soli, na kar s plinsko kromatografijo določi maščobne kisline. Uporabna je tudi fotometrična metoda, ki pa ne daje kvantitativnih rezultatov. V izomeriziranih ekstraktih je možno določiti hmeljna olja po izvršeni hidrolizi in ekstrakciji s kloroformom kot kompleks z metilen modrim s pomočjo plinske kromatografije. To delo je izredne važnosti. Dogaja se, da tovarne dodajajo hmeljna olja izomeriziranim ekstraktom, olja pa dajejo pivu nezaželen okus. Nadalje trdi prof. Verzele, da je nemožno ugotoviti hmeljna olja v pivu, ki je bilo kuhano s hmeljem, ki vsebuje seme — to pa zaradi tega, ker je silno težko ekstrahirati minimalne količine iz piva.

3. Metode kemičnih analiz

Predsednik dr. Trolle je ponovno poudaril, da za enkrat še ne obstaja priporočljiva metoda za določevanje alfa kisline v hmeljnih ekstraktih. Prof. Verzele pa je opisal enostavno metodo po B. I. R. F., to je ekstrakcijo s toluolom in konduktometrično titracijo svin-

čevega humulata. Ta ekstrakcija s puferom pri pH 7, odstrani vse druge snovi, ki dajo pivu grenke lastnosti, tako da dobimo resnično vsebino alfa kisline. Na ta način dobimo dve vrednosti, in sicer: vrednost za resnično količino alfa kisline in pa vrednost za ostale grenke snovi. V večini hmeljnih ekstraktov je količina oksidiranih spojin tako majhna, da je korelacija med grenčico piva in količino alfa kisline dobra. Pri večji količini oksidiranih snovi v ekstraktu je pa korelacija med obema vrednostima slabša. Prof. Verzele nadaljuje dela na metodi za določevanje izo-alfa kislin. To zahtevno delo je zvezano z mnogimi težavami.

4. Nove analitske metode

Predsednik analitskega komiteja dr. L. Bishop je poudaril važnost novih analitskih metod v zvezi za realno določevanje grenčice v pivu.

Dr. Trolle je v imenu vseh članov zvezne komisije izjavil, da bi analitska komisija, ki se bo v letu 1973 sestala v Oslu, proučila in sprejela metodo prof. Verzeleja za kvantitativno določevanje alfa kislin v hmelju in hmeljnih ekstraktih. Nedavno se je tudi osebno prepričal, da je metoda kloroform — svinčev humulat najboljša in da daje najzanesljivejše rezultate. V daljšem govoru se je zahvalil prof. Verzeleju za njegov signifikantni prispevek za razvoj analitske metode pri rutinskih analizah izomeriziranih hmeljnih ekstraktih.

Prof. Kraus je v kratki znanstveni razpravi prikazal, kako kalkulirati dodatek hmelja na osnovi rezultatov kemične analize. V imenu komiteja se je predsednik zahvalil vsem za referate in prešel na 5. točko dnevnega reda.

5. Žveplanje hmelja

a) Poskusi izvršeni z žveplanim in nežveplanim hmeljem na inštitutu za pivovarstvo v Nutfieldu s hmeljem letnikov 1966, 1967 in 1968 so pokazali naslednje: vsebina alfa kislin je bila pri obeh hmeljih približno enaka: pivo varjeno z nežveplanim hmeljem je vsebovalo nekoliko višji odstotek izo-alfa kislin kot pivo varjeno z žveplanim hmeljem. Nežveplani hmelj letnika 1967 je dal bolj grenka piva kot žveplani.

Posvetovalni komitej inštituta of Brewing v Angliji je predlagal, da se ponovno prouči postopek žveplanja hmelja, ker obstajajo upravičeni dokazi, da se pivovarniška vrednost pri tem ne izboljša. Spremeni se samo zunanji videz, kar dovede do napačnih zaključkov glede kvalitete. Proučiti je nujno vpliv žveplanja na pivovarniško vrednost hmelja in na organoleptične lastnosti piva.

Posebno pa je komitej poudaril, da je način žveplanja v Angliji drugačen kot na kontinentu. Na kontinentu žveplajo hmelj, ko je posušen in vsebuje ca. 12% vlage, medtem ko v Angliji žveplajo svež hmelj v prvi fazi sušenja — torej v sušilnici. Najvažnejši problem pri tem pa je ta, da lahko nastane pri fermentaciji prost žveplov vodik, kar je lahko ugotoviti z E. B. C. testom. To vprašanje je zbudilo veliko zanimanje. Člani komiteja so predlagali, da se ponovno prouči način in učinek žveplanja na kontinentu in v Angliji.

Sprejet je bil sklep, da bodo člani komiteja Maier, Neve in Petriček proučili ta problem. Važno je proučiti od kod in kakšno je žveplo, ki ga uporabljajo za preparacijo hmelja. Navedeni trije člani bodo izdelali načrt proučevanja in pričeli s poskusi do konca letošnjega leta.

b) Stroški za proizvodnjo alfa smol

Na osnovi rezultatov mednarodnega sortnega poskusa je komite sklenil ugotoviti še stroške za proizvodnjo alfa kisline za različne pokrajine in države. Prav tako je važno ugotoviti najboljše pogoje in najbolj primerne pokrajine, kjer bi uspeval hmelj z najvišjim odstotkom alfa kisline. Ta predlog pa ni bil sprejet, ker je to stvar ekonomskega komiteja, I. H. G. C. (mednarodnega hmeljarskega komiteja).

c) Izomerizirani ekstrakti

Poskusi z izomeriziranimi ekstrakti pri varjenju se nadaljujejo. Nekatere pivovarne že uporabljajo v celoti izomerizirane ekstrakte. Končni rezultati bodo objavljeni kasneje.

d) Tajnik znanstvene komisije M. Hoed je tabelarično prikazal pokrajine, kjer po svetu gojijo hmelj zaradi hitrejše orientacije članov HLC.

e) Odnosi hmeljne zvezne komisije HLC do EGS

Predsednik dr. Trolle in predsednik EBC M. Clutterbuck sta obravnavala vprašanje vključitve hmeljne zvezne komisije v skupno evropsko tržišče zaradi regulacije hmeljne trgovine.

Če meni združenje hmeljnih trgovcev za potrebno, da se hmeljna zvezna komisija vključi v E. E. C., naj da tozadevne predloge.

6. Administracija

Kot šesta točka dnevnega reda so bila vprašanja in razprave o administraciji HLC.

Člani komiteja so soglasno sklenili, da se izvoli predsednik samo iz vrst članstva EBC (evropske pivovarniške zveze). Če pa ta po dveh letih odstopi, se imenuje za njegovega naslednika M. Virden. Nadalje so obravnavali nasledstvo članov, ki prenehajo z delom. Kot naslednik mr. Thompsona je bil določen dr. Neve, dr. Kenber pa bo do naslednjega sestanka vpeljal svojega naslednika. Vsak član, ki preneha delovati v HLC mora seznaniti svojega naslednika z delom HLC in pa s problemi, ki so v zvezi s hmeljem. Mnogo je še nerešenih vprašanj in komite mora prispevati k nadaljnjemu reševanju aktualnih problemov.

7. Datum in kraj prihodnjega sestanka

Komite je osvojil predlog, da bi bil naslednji sestanek HLC v Wye Collegeu — 27. marca 1973 na povabilo dr. Neve in Thompsona.

Sprejete obveznosti posameznih članov

Dr. Neve/Thompson:

1. Napisati poročilo o petletnem sortnem poskusu in objaviti rezultate mednarodnega sortnega poskusa serije II. Poslati statistične meteorološke podatke mr. Smithu.

2. Urediti detajle za nov sortni poskus serije III, do prihodnjega zasedanja I. H. G. C.

3. Sodelovati v poizkusih za določevanje učinka žveplanja hmelja.

Mr. Virden

1. Izdelati krajše poročilo o poskusih varjenja piva s hmeljem, ki vsebuje seme in s hmeljem brez semena. Predložiti to poročilo redakciji strokovnega časopisa Journal of the Institute of Brewing (instituta za pivovarstvo).

2. Izdelati načrt skupno z mr. Brownom in mr. Smileyem za določanje različnih učinkov žveplanja hmelja.

Profesor Verzele

1. Nadaljevati pripravljala dela za določevanje hmeljnega semenskega olja v hmeljnih ekstraktih.

2. Poizkusiti razviti metodo za tekoče (dnevne) analize izomeriziranih hmeljnih ekstraktov.

Dr. Maier, dipl. ing. chem. J. Petriček in dr. Kenber

1. Sodelovati v poizkusih za določevanje učinka žveplanja hmelja.

Seznam in naslov organizacij ter članov HLC — Hmeljne zvezne komisije (Hop Liasion Committee)

Evropska pivovarniška zveza:
European Brewery Convention
P. O. Box 455, Rotterdam — Holland

Internacionalni komite za kulturo hmelja:
Comite international de la Culture du Houblon, Secretariat, Titova 19, Ljubljana.

Secretariat de la Commission Scientifique:
10, avenue du Vossegat, B-1180 BRUXELLES, Belgija.

Evropsko združenje hmeljskih trgovcev:
Union Europeenne de Commerce des Houblons, 18, Avenue de la Paix, F-67 Strassbourg — Francija.

Člani:

Dr. B. Trolle, predsednik HLC, The Carlsberg Breweries, The Laboratories, Ny Carlsbergvej 142, DK-1760, Copenhagen V, Danska.

Prof. dr. G. Krauss, Versuch und Lehranstalt für Brauerei, Seestrass 13, 1. Berlin 65., Zahodna Nemčija.

Prof. Verzele, Laboratorium voor organische Chemie, Krigsllan 271, S. 4. B-9000 Gent, Belgija.

Mr. J. Virden, Arthur Guinness Son and Co, Brewhouse Department, St. James, Gate, Dublin 8, Irska.

Dr. M. Maier, Hans Pfülf Institut für Hopfenforschung, Hüll über D-8069, Wolnzach (Obb.) Zahodna Nemčija.

R. Marocke, Station d'Agronomie, 28, Rue de Herlisheim F-68, Colmar, Francija.

Dipl. ing. chem. J. Petriček, Institut za hmeljarstvo — 63310 Zalec, Jugoslavija.

Dr. R. Neve, Wye College, Department of Hop Research, Near Ashford, Kent, Anglija.

Dr. L. von Horst, Horst Company, D-8630 Coburg/Bayern, Postfach 672, Zahodna Nemčija.

Dr. M. Kenber, Lupofresh, Ltd. Hillgate House, 26, Old, Bailey, London, E. C 4, M 7 HD, Anglija.

Kot opazovalci so bili navzoči:

E. H. M. Clutterbuck, OBE, predsednik EBC, Scotisch and Newcastle Breweries, L. t. d. Holyrood Road, Edinburgh, EH 8, 8 YS, Scotland.

Dr. Evald Sandegren, podpredsednik EBC, Sköldungagatan 4, S-11427, Stockholm, Švedska.

Dr. F. Mendlik, generalni tajnik EBC, P. O. Box 455, Rotterdam, Nizozemska.

Dr. R. Illig, generalni tajnik EBC, P. O. B. 455, Rotterdam, Nizozemska.

Jaques Hoed, generalni tajnik Znanstvene komisije IHGC, Institut National Belge du Houblon, 10, Evenue du Vossegat, B-1180 Bruxelles.

Dr. L. R. Bishop, predsednik analitskega komiteja EBC, The Laboratory, The Brewery, Mortlake, London, S. W. 14, Anglija.

Prof. dr. T. N. Enari, bodoči predsednik analitskega komiteja EBC (od junija 1972), Panimolaboratorio — Bryggerilaboratorium, Bulevardi 31, Helsinki 12, Finska.

Hladno vreme z obilnim deževjem spomladi je ogrozilo obstoj hmeljskih rastlin v nasadih s slabo propustno zemljo, posebno še tam, kjer pogosteje zastaja voda, ki je zelo škodljiva za dosajene rastline. Dosajenim s tetrapak vrečicami in ustrezno kompostno mešanico pa ta nevarnost po večini ni pretila.

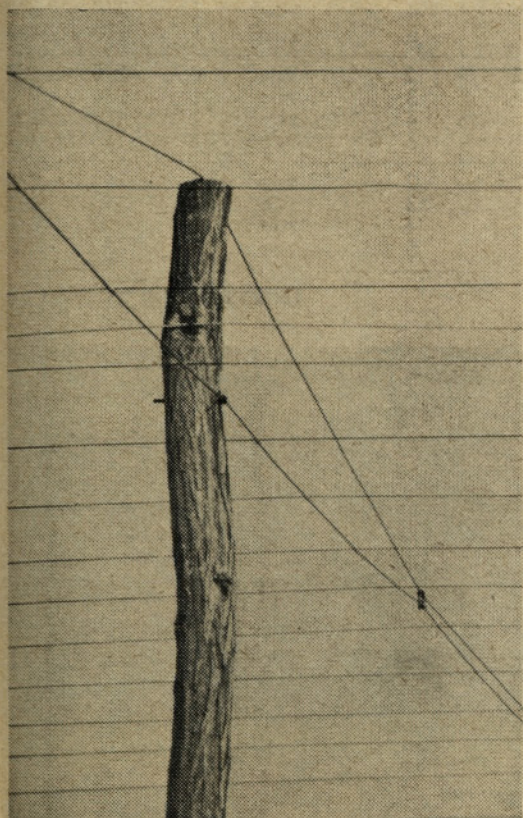
Tov. Nežika Medved, kmetijskih tehnik na Institutu za hmeljarstvo, ki že dolga leta meri in ugotavlja vsakodnevno priraščanje hmelja, je sedaj, z njo pa najbrž vsi hmeljarji, že zadovoljnejša z letošnjim razvojem hmelja.

KOLIKO PIVA POPIJEJO PO SVETU

Poleg proizvodnje hmelja zanima hmeljarje tudi proizvodnja piva v svetu, zato bomo po dobljenih podatkih poročali tudi o tem, koliko piva zvarijo v posameznih državah.

Predvsem je zanimiva ugotovitev, da je svetovna produkcija piva narasla v letu 1971 za približno 28 milijonov hektolitrov, to je za 4,4 % več kot leta 1970. Proizvodnja piva se je v posameznih delih sveta povečala takole:

v Zahodni Evropi	za 1 %
v Vzhodni Evropi	za 13 %
v Severni Ameriki	za 5 %
v Srednji in Južni Ameriki	za 3 %
v Afriki	za 12 %
v Aziji	za 6,4 %
v Avstraliji in Oceaniji	za 3,4 %

Proizvodnja piva v letu 1971 je bila po posameznih državah in kontinentih v tisočih hektolitrih naslednja:

EVROPA	v tisoč. hl
Zahodna Nemčija	90029
Nemška demokratična republika	17800
Anglija	57694
Ud SSR	42000
Ceškoslovaška	22273
Francija	20400
Belgija	13499
Španija	12183
Poljska	11209
Nizozemska	9492
Jugoslavija	8323
Danska	8125
Avstrija	7741
Italija	6280
Irska	5232
Madžarska	5030
Švica	4727
Romunija	4625
Švedska	43000
Bolgarija	3400
Finska	2365
Norveška	1645
Portugalska	1400
Grčija	890

Luxemburg
Malta
Islandija
EVROPA skupaj

AMERIKA

Združene države Amerike
Kanada
Mehika
Brazilija
Kolumbija
Venezuela
Argentina
Peru
Čile
Kuba
Urugvaj
Portoriko
Ekvador
Jamajka
Dominikanska republika
Panama
Bolivija
Gvatemala
Nikaragua
Honduras
Salvador
Trinidad
Paragvaj
Kostarika
Maritinique
AMERIKA skupaj

AFRIKA

Saire
Južnoafriška republika
Kenija
Sambija
Nigerija
Angola
Kamerun
Alžirija
Rodezija
Tonsama
Mozambik
Gana
Ruanda-Burundi
Maroko
Uganda
Slonokoščena obala
Etiopija

v tisoč. hl

554
35
27
360278
149462
16635
12453
11500
8100
3794
2958
2939
2227
1307
860
800
660
393
382
363
357
328
270
241
217
178
176
165
20
216786

Egipt
Tunizija
Kongo-Brazaville
Pabun
Madagaskar
Centralna afriška republika
Južnozahodna Afrika
Senegal
Dahomej
Togo
Sudan
Zg. Volta
Liberija
Gvineja
Razne druge
AFRIKA skupaj

v tisoč. hl

271
210
182
170
140
121
112
111
106
105
70
65
50
18
188
17140

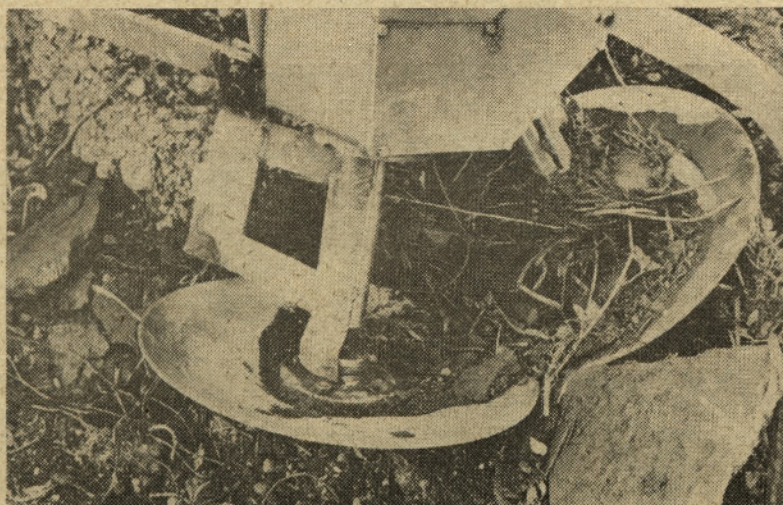
AZIJA

Japonska
Filipini
Vietnam
Kitajska
Južna Koreja
Tajvan
Malezija
Turčija
Singapur
Iran
Indija
Tajska
Izrael
Indonezija
Hongkong
Okinawa
Ciper
Cejlon
Libanon
Irak
Pakistan
Sirija
AZIJA skupaj

AVSTRALIJA in OCEANIJA

Avstralija
Nova Zelandija
Tahiti
AVSTRALIJA in OCEANIJA skupaj

16169
3554
85
19808
Svetovna proizvodnja piva v letu 1971 je torej znašala: 657669 tisoč hektolitrov ali: 657.669.000 hl, to je 65 milijard 766 milijonov in 900 tisoč litrov.

Zaradi bujnega odganjanja hmelja in izredno slabega vremena ob rezi, rezalniki niso mogli delovati tako kot običajno. Kmetijci in kmetijski strojniki pa niso imeli veliko časa za reševanje tega problema, kljub temu pa je bilo na strojih napravljenih več koristnih izboljšav, ki so pripomogle k večji storilnosti

HERBICIDI V HMELJIŠČIH

(Nadaljevanje)

Ko škropilnico ustrezno uredimo jo preizkusimo in izračunamo, koliko vode porabi, da poškropi 1 ha, in sicer takole. Poškropimo odmerjeno razdaljo in jo pomnožimo s širino škropljenja. Tako določimo, kakšno površino smo poškropili. Nato ugotovimo, koliko vode smo porabili v ta namen. Z obema podatko- ma izračunamo porabo vode za škropljenje 1 ha takole:

$$l/ha = \frac{\text{odmerek} \times 100}{\text{poraba vode}}$$

Ugotoviti moramo še koncentracijo za herbicid. Količino herbicidov, ki jo potrebujemo, izražamo vedno v odmerku na hektar. Poraba vode je pri različnih vrstah škropilnic in pri različni hitrosti lahko zelo različna, zato bi navedba koncentracije pri herbicidih lahko pripeljala do usodne škode.

Iz odmerka izračunamo koncentracijo škropiva po formuli:

$$\text{koncentracija} = \frac{\text{poraba vode 1 ha}}{\text{odmerek} \times 100}$$

Če torej potrebujemo denimo 6 l herbicida na ha, naša škropilnica pa škropi z 800 l vode na ha, moramo pripravljati:

$$\frac{6 \times 100}{800} = 0,75 \% \text{ koncentracijo brozge.}$$

V hmeljiščih redko škropimo vso površino, ampak navadno samo v vrstah.

Vrste v nasadih škropimo s posebnimi traktorskim priključki z enostavnimi ramami, ki jih lahko podaljšujemo ali krajšamo, da namestimo pršilnik na pravo razdaljo od traktorja. Škropilnica naj bo opremljena kot že rečeno z reduktorjem za pritisk in s šobami, ki dajejo enakomerno metlasto prho, in zapiracem — sesalcem, ki posesa škropivo iz šob, ko zapremo dotok. S takim priključkom za herbicide je majhna verjetnost, da bi poškodovali nasad.

Posebno pripravne za male površine so nahrbtnne škropilnice za herbicide. Uporabljamo jih v nasadih, posevkih in drevesnicah. Z ustreznimi šobami lahko uredimo škropljenje tako, da tudi pri ozki delovni širini in majhni hitrosti ne porabimo več kot 300 l vode na ha. Pri škropljenju poljščin z večjo delovno širino pa od 100 do 250 l vode na ha. Prednosti nahrbtnnih škropilnic za herbicide so naslednje:

1. ker so iz plastične mase, so lahke in zelo trpežne;
2. z ročico z lahkoto dosežemo posebno pri membranski črpalki potreben pritisk (0,4 do 1 atm.);

3. razpršilec je opremljen z manometrom, da pritisk stalno pri delu nadzorujemo;

4. škropilnica je opremljena s tremi vrstami polyet šob, kar omogoča hitro in lahko delo pri različnih delovnih širinah.

5. Škropilnico lahko opremimo s pomožnimi napravami, da pri uporabi kontaktnih herbicidov varujemo gojene rastline.

Polyet šobe so iz trde, vzdržljive plastične mase z relativno veliko odprtino, ki na široko razdeli curek pri nizkem pritisku. Glede na velikost odprtine imamo tri vrste polyet šob, ki so različno obarvane, da jih lažje ločimo med seboj.

Tabela 2

Polyjet šobe	Odprtina šobe v mm	Širina curka v m	Količina vode na minuto v ccm pri pritisku		
			0,4 atm	0,7 atm	1 atm
Rdeče	0,78	1 — 2,5	1340	2000	2603
Modre	0,62	0,6 — 1	670	910	1070
Rumene	0,40	0,3 — 0,6	290	410	490

Poraba vode na ha je odvisna od vrste razpršilca, delovne širine, pritiska in hitrosti hoje. Da lahko izberemo ustrezen način, pomaga tabela za določanje količine vode, ki jo potrebujemo na ha pri različnih šobah, različnem pritisku, različni delovni širini in raz-

lični hitrosti. Hkrati so navedeni tudi dolžinski metri, ki jih lahko poškropimo z 10 l vode (tabela 3).

Delovna širina (m)	Hitrost km/h	Vrsta razpršilca »Polyjet«	Pritisk kg/cm ²	Poraba vode l/ha	Dolžina poškropljenega pasu z 10 l škropiva
0,5	2	rumen	1	295	680
	3	moder	0,4	280	710
	4	moder	0,7	280	710
	5	moder	1	250	800
1	2	moder	0,7	280	360
	3	rdeč	0,4	270	350
	4	rdeč	0,7	250	390
	5	rdeč	1	250	410
1,5	2	rdeč	0,4	270	250
	3	rdeč	0,7	240	270
	4	rdeč	1	240	320
	5	rdeč	1	170	400
2	2	rdeč	0,7	250	200
	3	rdeč	1	220	230
	4	rdeč	1	150	325
	5	rdeč	1	130	400
2,5	2	rdeč	1	245	160
	3	rdeč	1	180	215
	4	rdeč	1	130	310
	5	rdeč	1	100	400

(Nadaljevanje prihodnjic)

Odstranjevanje stranskih poganjkov z regionom

Samo s herbicidom lahko tako temeljito uničimo plevel

Tik pred obiranjem smo poškropili hemljšča in temeljito uničili plevel